

Na podlagi Statuta Kinološke zveze Slovenije (v nadaljevanju: KZS) in Pravilnika o strokovnem delu Kinološke zveze Slovenije (v nadaljevanju PSD KZS) je delni zbor sodnikov za prinašalce dne 16.2.2018, s spremembami 14.2.2020 sprejel:

PRAVILNIK ZA VZREJO PRINAŠALCEV

I. NAMEN

Pravilnik za vzrejo prinašalcev (v nadaljevanju pravilnik) velja za vzrejo vseh pasem prinašalcev na območju Republike Slovenije. V skupino prinašalcev spadajo: Labradorec (Labrador Retriever), Zlati prinašalec (Golden Retriever), Gladkodlaki prinašalec (Flat-Coated Retriever), Kodrasti prinašalec (Curly Coated Retriever), Prinašalec zaliva Chesapeake (Chesapeake Bay Retriever), Novoškotski prinašalec (Nova Scotia Duck Tolling Retriever).

Pravilnik povzema in dopolnjuje določila Pravilnika o strokovnem delu KZS - II. Vzreja pasemskih psov in vzrejni pregledi. V primerih, ki jih ta pravilnik ne obravnava, veljajo določila Pravilnika o strokovnem delu KZS, veljavni akti Mednarodne kinološke zveze (v nadaljevanju F.C.I.) in Zakon o zaščiti živali R. Slovenije ter s PSD KZS.

Cilj vzreje psov so funkcionalno zdravi psi z zgradbo telesa ter temperamentom, ki sta tipična za pasmo. Osnovna naloga vzrejne komisije za prinašalce (VKP) je ohranjanje značilnosti posameznih pasem, skrb za zdravje psov ter izobraževanje sodnikov, lastnikov psov/psic ter zainteresirane javnosti.

II. VZREJA

1. člen

Cilj vzrejnega pravilnika

Osnovni cilj tega pravilnika je vzreja psov, ki se po svojem značaju in zunanosti skladajo z določili standardov FCI za posamezno pasmo in trendi razvoja pasem v matičnih državah. Pravilnik določa okvirje vzreje z namenom ohranjanja tipičnih lastnosti posameznih pasem in minimalne zdravstvene pogoje, čeprav s tem še vedno ni zagotovljena popolna izključitev pojavljanja odstopanj od želenih zdravstvenih parametrov.

2. člen

Dolžnosti vzreditelja

Vzreditelj vzreja neprofitno. Prizadevati si mora za vzrejo zdravih, temperamentnih in neagresivnih psov z izrazitim veseljem do dela. Vsako nameravano paritveno kombinacijo mora skrbno načrtovati ter izbrati partnerja, ki bo izboljšal morebitne slabosti v njegovi vzreji. Vzreditelji morajo upoštevati standard kot vodilo glede specifičnih pasemskih značilnosti; vsakemu pretiravanju se naj izogibajo.

Vzreditelj je odgovoren za svoje odločitve; vsaka paritvena kombinacija vpliva na populacijo prinašalcev in gensko bazo v Sloveniji. Vzreditelj se mora tudi sam izobraževati in iskati nova znanja o pasmi ali pasmah, ki jih vzreja.

Vzreditelj je odgovoren za pravilno oskrbo psice-matere in mladičev, njihovo zdravstveno stanje ter socializacijo mladičev.

Vzreditelj je dolžan sporočiti VKP vsakršno spremembo glede lastništva psa/psice, naslova ipd.

3. člen

Minimalni pogoji za pridobitev vzrejnega dovoljenja

Za pridobitev vzrejnega dovoljenja (v nadaljevanju VD) morajo biti izpolnjeni sledeči pogoji:

- 1.1. Rodovnik, priznan s strani članic FCI, mora biti vpisan v rodovno knjigo KZS (vpis v SLR ali SPR);
- 1.2. Starost najmanj 15 mesecev; v primeru, da je razpisan le en vzrejni pregled v letu, lahko k vzrejnemu pregledu pristopijo tudi mlajši psi, a ne mlajši kot 12 mesecev; v takem primeru VKP vzrejno dovoljenje izda šele, ko pes dopolni starost 15 mesecev;

KZS - FCI

KINOŠKA ZVEZA SLOVENIJE

- 1.3. Ocena zunanosti, pridobljena na telesnem ocenjevanju, ki vključuje izmere in zobovje psa in ostale lastnosti pasme; najnižja starost za oceno zunanosti je 9 mesecev;
- 1.4. Psi/psice, ki imajo TO dobro in / ali VP-P III, se lahko parijo samo s psom/psico, ki ima TO odlično in / ali VP-P I;
- 1.5. Manjkajoči zobje: ugriz mora biti popoln škarjast; ne sme manjkati incisiv, canin, P4 zgoraj in/ali M1 spodaj.
- 1.6. Pozitivno opravljen VP-P; le-to lahko nadomesti potrdilo o opravljeni lovski preizkušnji (PNZ, LP-P, TP-P, VUT-P in ostale preizkušnje, ki vključujejo prinašanje in iskanje fazana, zajca in race iz vode).
- 1.7. Psi/psice ki so v lasti slovenskih rezidentov in vpisani v slovensko rodovno knjigo, morajo imeti preizkušnje opravljene v Sloveniji; psom/psicam, ki so bili pripeljani iz tujine in že imajo opravljene preizkušnje, le-te na osnovi strokovnega pregleda VKP nostrificira KZS;
- 1.8. Slikanje kolkov in komolcev:
 1. slikanje kolkov in komolcev v starosti najmanj 12 mesecev pri inštitutih in na klinikah, ki imajo koncesijo Veterinarske zbornice Slovenije
 2. za slikanja okostja po 01.09.2017 lahko lastniki psov/psic za pridobitev VD predložijo le izvide, ki jih je izdelala Komisija, imenovana s strani Veterinarske zbornice Slovenije
 3. za slikanja okostja do 31.08.2017 veljajo dotedanja pravila iz vzrejnega pravilnika iz leta 2014.
- 1.8. Genski test PRA in EIC za pasme, za katere genski test za PRA in EIC obstaja (priloga: genski testi za PRA in EIC po pasmah). Potomci iz kombinacije, pri kateri imata oba starša opravljen genski test ter izvid N/N, so zdravi po starših in jih ni potrebno več testirati. V tem primeru mora vzreditelj predložiti dokumentacijo za starševski par oz. za pse/psice, ki so bili testirani v prejšnjih rodovih; potomcem iz kombinacije N/N in E/E ni potrebno opravljati genskega testa;
- 1.9. Labradorci: obvezen je test za D-locus, ki mora obvezno biti D/D (dominanten, ki ne omogoča prenosa gena za razredčeno barvo kože);
- 1.10. Novoškotski prinašalec: obvezen genski test na CEA (Collie eye anomaly);
- 1.11. Klinični pregled oči na katarakto, ki mora biti opravljen pred nameravano paritvijo, pri čemer izvid ne sme biti starejši od 24 mesecev.
- 1.12. Gladkodlaki prinašalec: obvezen pregled gonioskopija v okviru letnega pregled oči
- 1.13. Najnižja starost plemenke za prvo leglo: 18 mesecev (velja dan paritve);
- 1.14. Najvišja starost plemenke za zadnje leglo: 8 let (velja dan paritve);
- 1.15. Priporočljiva najvišja starost plemenke za prvo leglo: 5 let (velja dan paritve);
- 1.16. Plemenjak lahko pari po opravljenem vzrejnem pregledu;
- 1.17: Opravljen DNK profil, skladno z ISAG standardom.

4. člen

Vzrejni pregled

- 1.1. Vzrejni pregled, v okviru katerega je lahko tudi telesno ocenjevanje, organizira VKP enkrat ali dvakrat letno.
- 1.2. Za udeležbo na vzrejnem pregledu se morajo udeleženci predhodno prijaviti ter prijavi priložiti fotokopijo vseh dokumentov, ki so navedeni v razpisu.
- 1.3. Lastnik mora na vzrejnem pregledu predložiti originale vseh zahtevanih dokumentov.
- 1.4. Na vzrejnih pregledih VKP oceni zunanost in značaj psov ter morebitna odstopanja od standardov po posameznih pasmah; pri tem ni v ničemer vezana na predhodne telesne ocene psa.
- 1.5. Vzrejna dovoljenja psom in psicam podeljuje VKP na podlagi opravljenega vzrejnega pregleda in določenega vzrejnega opisa.
- 1.6. Obdobje med dvema zaporednima kotitvama pri isti samici mora biti v skladu s PSD oz. Pravilnikom o zaščiti hišnih živali.
- 1.7. Izredni vzrejni pregled se lahko opravi le izjemoma in sicer ob predhodni odobritvi VKP, KSV ter v skladu z določili KZS.

KZS - FCI

KINOŠKA ZVEZA SLOVENIJE**5. člen****Določanje vzrejne vrednosti, vzrejna dovoljenja**

Po vzrejnem pregledu in preučitvi dokumentacije strokovni organ najkasneje v 30 dneh izda vzrejna dovoljenja/knjižice psom in psicam, ki so uspešno opravili vzrejni pregled, pri čemer jih razvrsti v sledeče razrede:

III. ZUNANJOST, ZDRAVSTVENI REZULTATI IN ZNAČAJ:

Vzrejna komisija ob dodelitvi vzrejnega razreda upošteva standard, značaj in vse zdravstvene izvide; v preglednici so navedeni minimalni pogoji za doseg vzrejnega razreda.

Vzrejni razred	TO	Kolki	Komolci	Opombe
III.	dobro	C	Lahko (1)	Partnerja odobri vzrejna komisija. Izrecne prepovedi so zapisane v vzrejni knjižici. Vzrejno dovoljenje velja za eno leglo oz. dva skoka.
II.	prav dobro	A ali B	BP (O)	Vzrejno dovoljenje je trajno.
I.	odlično	A ali B	BP (O)	Vzrejno dovoljenje je trajno.

IV. DELO:

Pse se razvršča po ocenah, doseženih po pravilniku za določeno vrsto dela (npr. I-PNZ, II-PNZ ali I-VP-P, II LP-P, I-TP-P, II-TP-P itd).

6. člen

Vse izjeme obravnava vzrejna komisija na podlagi utemeljene pisne vloge vzreditelja.

7. člen**Nepripravnost za vzrejo**

- 1.1. Netipičnost glede na zahteve standarda;
- 1.2. Diskvalifikacijske hibe po standardu za posamezno pasmo;
- 1.3. Stopnja kolčne displazije D ali slabše;
- 1.4. Stopnja komolčne displazije 2 ali slabše;
- 1.5. Ugotovljena dedna bolezen oči;
- 1.6. Pse/psice, ki so dokazani nosilci težjih dednih hib, lahko vzrejna komisija naknadno izloči iz vzreje; v primeru utemeljenega suma, da je kateri od prednikov nosilec genske bolezni, lahko VKP od vzreditelja oz. lastnika plemenjaka zahteva naknadno opravljanje določenega testa ter se na podlagi rezultata odloči za ohranitev oz. odvzem vzrejnega dovoljenja;

8. člen**Paritvene kombinacije**

- 1.1 Genski test PRA in EIC: pes/psica, ki je prenašalec (N/PRA oz. N/EIC), se lahko pari le s partnerjem, ki je zdrav (N/N). Psi/psice, za katere se ugotovi, da so prizadeti (EIC/EIC), iz vzreje niso izločeni, dokler se pri njih ne ugotovi klinična obolelost, in se lahko parijo z genetsko zdravimi psi (N/N), zato morajo ob paritvi priložiti največ mesec dni star veterinarski izvid, da pes/psica ne kaže kliničnih znakov obolelosti.
- 1.2 Manjkajoči zobje: ugriz mora biti popoln škarjast, ne sme manjkati incisiv, canin, P4 zgoraj in/ali M1 spodaj. Nepopolno število premolarjev in molarjev je pri pasmah Labrador, Zlati prinašalec, Gladkodlaki prinašalec, Prinašalec zaliva Chesapeake in Kodrasti prinašalec dopustno v sledečih primerih:

KZS - FCI

KINOLOŠKAZVEZASLOVENIJE

- 1.2.1. Pes/psica z več kot 4 manjkajočimi zobmi (ki ne smejo vključevati P4 zgoraj in M1 spodaj) se lahko pari le s partnerjem, ki ima polnoštevilno zobovje.
- 1.3 Displazija kolkov: psi/psice s kolčno displazijo C/C se lahko pari s partnerjem, ki ima stopnjo A/A ali A/B (B/A).
- 1.4 Displazija komolcev: Psi/psice s komolčno displazijo 0/1 (1/0) ali 1/1 se lahko pari s partnerjem, ki ima stopnjo 0/0.
- 1.5 Psi/psice s III vzrejno oceno ali psice s telesno oceno dobro se lahko pari s partnerjem, ki ima TO odlično in I vzrejno oceno.

9. člen

Uporaba plemenjakov iz tujine

V primeru, ko lastnik plemenke opravi paritev v tujini, mora ob prijavi paritve priložiti fotokopijo rodovnika plemenjaka ter rezultate slikanja kolkov, komolcev, rezultate genskih testov, predpisanih za svojo pasmo in določila matične države lastnika plemenjaka; za pasmo gladkodlaki prinašalec slikanje kolkov in komolcev ni obvezno, če tega ne zahteva matična država plemenjaka.

Pri Labradorcih je obvezen test za D-locus, ki mora biti D/D (dominanten, ki ne omogoča prenosa gena za razredčeno barvanje).

V. KONČNE DOLOČBE

Neupoštevanje določil iz tega pravilnika se obravnava v skladu s strokovnimi pravilniki KZS. Pravilnik razlaga VKP; spremembe in dopolnitve se sprejemajo na enak način kot sam pravilnik.

Pravilnik je bil sprejet na Delnem zboru sodnikov za prinašalce dne 21.03.2016, s popravki dne 14.2.2020. Komisija za strokovna vprašanja KZS ga je potrdila na 11 seji, UO KZS pa s sklepom št 2.1.2-30/2020 UO KZS.

PRILOGA 1: Obvezni genetski testi po pasmah

PASMA	PRA (Progressive retinal atrophy)	EIC (Exercise induced collapse)	CEA (Collie eye anomaly)
CBR	DA	DA	NE
CCR	DA	DA	NE
FCR	NE	NE	NE
GR	DA	NE	NE
LR	DA	DA	NE
NSDTR	DA	NE	DA

PRILOGA 2: Informacija o nekaterih dedno prenosljivih boleznih, za katere obstajajo genetski (2020) in klinični testi, ter druge okrajšave, pomembne za vzrejni pregled pasem prinašalcev

HD HIP DYSPLASIA / DISPLAZIJA KOLKOV

ED ELBOW DYSPLASIA / DISPLAZIJA KOMOLCEV

KAT KATARAKTA / SIVA MRENA

GONIO EARLY DETECTION OF GLAUCOMA / POVIŠAN OČESNI PRITISK

RD/OSD OCULO SKELETAL DYSPLASIA / DISPLAZIJA MREŽNICE IN SKELETNE SPREMEMBE LR

PRA prcd-PRA / NAPREDUJOČA ATROFIJA MREŽNICE CBR, GR, LR, NSDTR

GR-PRA1 PROGRESSIVE RETINAL ATROPHY / NAPREDUJOČA ATROFIJA MREŽNICE GR

CEA COLLIE EYE ANOMALY / ANOMALIJA OČI (ŽILNICE) PRI KOLIJIH NSDTR

EIC EXERCISE INDUCED COLLAPSE / PREOBREMENITVENI KOLAPS LR, CBR, CCR

HNPk HEREDITARY NASAL PARAKERATOSIS / KRONIČNO VNETJE KOŽE NA NOSU LR

CNM CENTRONUCLEAR MYOPATHY (HMLR) / DEDNA MIOPATIJA LR

DM DEGENERATIVE MYELOPATHY / DEGENERATIVNA MIELOPATIJA

SD2 SKELETAL DYSPLASIA 2 (DWARFISM) / ENAKOMERNA PRITLIKAVOST NOG LR

ACHR ACHROMATOPSIA TYPE 1 / DNEVNA SLEPOTA LR

NARC NARCOLEPSY / NARKOLEPSIJA (MOTNJE BUDNOSTI - SPANJA) LR

ICT-A CONGENITAL ICTHYOSIS / PRIROJENA IHTIOZA GR

MD MUSCLE DYSTROPHY / MIŠIČNA DISTROFIJA GR

GSDIIIa GLYCOGEN STORAGE DISEASE / BOLEZEN SHRANJEVANJA GLIKOGENA CCR

HUU HYPERURICOSURIA / PREKOMERNO IZLOČANJE SEČNE KISLINE

COI COEFFICIENT OF INBREEDING / KOEFICIENT KRIŽANJA V SORODSTVU
(načeloma izračunan za 5, 10 in 12 generacij in primerjan s povprečjem za pasmo)